

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין סה.

עין משפט
נר מצוה

קעא א מיי פ"ו מהל'
ע"י ה"ל א ב ופ"א
הלכה ב סגן לאוין לח טור
י"ד סימן קעט:
קעב ב מיי שם פ"א ה'
י"ד סימן קעט:
קעג ג מיי שם פ"ו הלכה
ג:
קעד ד מיי פ"א מהל'
שגגות הלכה ב
והלכה ד:
קעה ה מיי שם פ"ו
הלכה א:
קעו ו ז מיי פ"ו מהל'
פ"ו הלכה א [נפישע]
י"ד סימן קעט ספי"ט:
קעז ח מיי שם פ"א
הלכה י סגן לאוין
כד טו"ש י"ד סימן קעט
ספי"ד:
קעה ט שם ספי"ז
וכפישע ספי"ז:

והנשאל בהן פ"ה צאורה לאל תפנו ואזורה דמכשפות
גופיה מלא ימנא צך וקשה לוי אל תפנו אזורה
לנשאל א"כ יאז צו כרת דכתיב צפרשת קדושים והנפש אשר תפנה
וגו' והכרתי אותה וי"ל איפכא דלאזורה לנשאל מלא ימנא צך דכתיב
צקרא בתריה שואל אוב וידעוני:
הואיל ושניהם בראי אחד נאמרו.

פ"ה שהלאוים מחלקים
לחטאות דכתיב אשר לא תעשינה
וסמך ליה או הודע אליו וחק על גב
דכ"פ כלל גדול (שבת 77 סט.) הוא
דדריש ריש לקיש בשגגה עד שיסג
בלאו שזה ור' יוחנן ס"ל שגג צכרת
אע"פ שהזיד בלאו מ"מ בלאוין תליא
מילתא כיון דאשכחן מפטס וסך דליכא
שני לאוין וכרת אחד מסתברא ללכך
כתיבין שני לאוין כדי לחייבו שני
חטאות: **מאן** תנא השתחואה ר'
עקיבא היא. תימה הא לא מחייב
ר"ע במגדף אלא משום דכתיב כרת
במקום קרבן כדמנן בספ"ק דכריתות
(77 ז: ו) וא"כ צהשתחואה לאל כתיב
ציה כרת במקום קרבן ליפטר וכן
ידעוני אליבא דר' יוחנן ולר"ע אמאי
חייב הא לא כתיב ציה כרת במקום
קרבן וי"ל דר"ע אליבא דדבריהם
דכתיב קאמר להו לדידי לא צעינן
מעשה לדיכו אודו לי מיהת במגדף
דכתיב ציה כרת במקום קרבן א"כ
כיון דחייב רחמנא במגדף ש"מ דבכל
דוכתי לא צעי מעשה לענין קרבן
כלל דעקימת שפתי לרבי יוחנן אליבא
דר"ע לא חשיב מעשה האילי וישנו
בלב דלקמן ולר"ל אליבא דר"ע
מחייביה אע"פ דלית בה מעשה רבה
אלא זוטא: **יצא** מגדף ובעל
אוב מביעי ידיו. צריש כריתות
(77 ג.) משני חלא מתרמי נקט ולימי
צעל אוב מגדף אצטרך ליה סד"א
הואיל וכתיב כרת במקום קרבן אימא
מודו ליה לר"ע קמ"ל ודך הש"ס
צכמה מקומות כן כדאשכחן צפ"ק
דחולין (77 ב. ו) וס' דו הימנית
מדרכה צר צר חנה נפקא ומשני
כהונה צעיל אצבע וצקוף התורה
(מנחות 77 פג.) משני כדי נסבא
וצקוף דס החטאות (נחמ"ד 77 פט. ו) וס'
משני הנך צ' צעיני: **הואיל** וישנו
בב"ב. פ"י צקונט' שאפי' מצדך הש"ס
כל היום ואין לבו כלפי מעלה אלא
לדבר אחר ומכנהו צבס המיוחד אינו
חייב וקשה השתא השתחואה נמי

מתני' פ"טו. שם המכשף המדבר משחיו מעלה את המת מן
הארץ ומושיב לו בשחיו תחת זרועותיו ומדבר משחי
אישל"ה בלג"ז: **ידעוני המדבר צפיו**. כדמפרש בגמרא (ע"פ) חיה חמת
יש ששמה ידוע ומכניס ממנה עגס לתוך פיו והעגס נאדם
על ידי כשפים: **הרי אלו צסקילה**.
דכתיב (ויקרא כ) בצבן ירגמו אותם:
והנשאל צבס. שצא ושאל צבס
להגיד לו דבר העתיד כגון שאלו:
צאורה. לאל תפנו אל האזנות
(שם יט.) ואזורה דמכשפים גופייהו
מלא ימנא צך וגו' וחוצר חכר ושואל
אוב וידעוני (דברים יח):
גמ' צכריתות קא חשיב לכל
כריתות צכורה שחייבין עליהן על
שגגתן חטאות ותנן (שם 77 ג.) צעל
אוב ולא תנא ידעוני: **הואיל ושניהם**
בלאו אחד נאמרו. בלאו לאל תפנו
אל האזנות ואל הידעונים ואם עשה
שניהם צבעלס אחד אינו חייב אלא
חטאת אחת שהלאוין מחלקין לחטאות
דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשינה
להיינו דברים שהן בלא תעשה וסמך
ליה או הודע אליו אלמא חטאת
אלאוין קיימי והני אע"ג דכי
עבד לחד מנייהו צאפי נפשיה מיחייב
דהא לאו אתרוייהו קאי לא תני להו
לתרוייהו התם דכי תנינא התם מידי
דמחייב אכל חד וחד כי עבד להו כי
דדי הוא דתינן כדאמרין התם
צרישא דגמ"ס דפרכינן מנינא למה לי
שחם שאלו כולס צבעלס אחת חייב
על כל אחת ואחת הלכך לא מלי
למנתי ל"ז כריתות לחייבו ל"ז חטאות.
והא דנקט הואיל ושניהם בלאו אחד
נאמרו ולא נקט הואיל ושניהם צכרת
אחת נאמרו משום דחלוק חטאות
אינו תלי צחלוק כריתות דהא מפטס
שמן המשחה וסך משמן המשחה
משום דאיכא שני לאוין על צכר אדם
לא יסך וצמתכנא לא תעשו כמיהו
(שמות 6) אע"ג דלין צשניהם אלא
כרת אחת דכתיב (שם) איש אשר
ירקח כמיהו ואשר יתן ממנו על זר
ונכרת מעמיו אמרי' התם דכי עבד
להו צשגוג צהדדי מיחייב על כל אחת
ואחת: **יש לקיש אמר ידעוני**. לכהי
צעל לה צאפי נפשיה לאו צר קרבן
הוא לפי שאין צו מעשה וחטאת אינה
צאה אלא על המעשה דכתיב ועשה
אחת אצל צעל אוב צריך להקיש

צורועותיו דלקמן והקשת זרועותיו חשיב ליה מעשה אצל הכנסת
העגס ידעוני אינו מדבר צשעמ מעשה אלא לאחר התעשה שהוא
צפיו מדבר העגס מאליו: **ורבי יוחנן**. דאמר ידעוני צאפי נפשיה
צר קרבן הוא והאי דשיירה משום דלא מיחייבה תרתי עלייהו:
מאי שאל צעל אוב דנקט. תנא למתנייה ושיירה לידעוני ולא נקט
ידעוני ולשיירה לצעל אוב: **משום דפתח ציה קרה**. בכל דוכתי
אוב כתיב צרישא: **חלוקין הן צמיסה**. כדמפרש ר' יוחנן
דמיהס (שם) וקרא בן ואל חשיב אוב וידעוני ומאי
שאל גבי כריתות דקתני בעל אוב ושיירה
לידעוני ר' יוחנן אמר הואיל וישניהו בלאו
אחד נאמרו ר"ל אמר ידעוני לפי שאין בו
מעשה ור' יוחנן מאי שאל בעל אוב דנקט
משום דפתח ביה קרא וריש לקיש מ"מ לא
אמר כר' יוחנן אמר רב פפא חלוקין הן במיתה
ור' יוחנן חלוקה דלאו שמה חלוקה (6) דמיתה
לא שמה חלוקה ורבי יוחנן מ"מ לא אמר
כריש לקיש אמר לך מתני' דכריתות ר'
עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה וריש
לקיש גהי דלא בעי ר' עקיבא מעשה רבה
מעשה זוטא בעי מגדף מאי מעשה איכא
עקימת שפתיו הוי מעשה בעל אוב מאי
מעשה איכא הקשת זרועותיו הוי מעשה
וואפילו לרבנן והתניא (א) אינו חייב אלא
על דבר שיש בו מעשה כגון זיבוח קיטור
וניסוך והשתחואה ואמר ר"ל מאן תנא
השתחואה ר"ע היא דאמר לא בעינן מעשה
ור' יוחנן אמר וואפילו תימא רבנן כפיפת
קומתו לרבנן הוי מעשה השתא לריש
לקיש כפיפת קומתו לרבנן לא הוי מעשה
הקשת זרועותיו דבעל אוב הוי מעשה כי
קאמר ר"ל נמי לר"ע אבל לרבנן לא אי הכי
יצא מגדף ובעל אוב מביעי ליה אלא אמר
עולא ובמקטור לשד א"ל רבא מקטור לשד עובד
עבודת כוכבים הוא אלא אמר רבא ובמקטור
לחבר אמר ליה אביי המקטור לחבר חובר
חבר הוא אין והתורה אמרה חובר זה
בסקילה (77 ז.) וחבר חבר האחד חבר גדול
ואחד חבר קטן ואפי' נחשים ועקרבים אמר
אביי הלכך האי מאן דצמיד זיבורא ועקרבא
אע"ג דקא מיכוין דלא לזקו אסור ורבי
יוחנן מאי שאל דכפיפת קומתו לרבנן הוי
מעשה ועקימת שפתיו לא הוי מעשה
אמר רבא שאני מגדף הואיל וישנו בלב
מתיב

ישנה בלב כדאמרין (לעיל 77 סא.) גבי אנדרטא אי לא קיבלה צאלוה
לאו כלום הוא וי"ל מדכתיב גבי נינהו (מסו א) ממך יאז חושב על ה'
רעה דהיינו רצשקה שגדף שהיה שלוחו של סנחריב מלך אשור ונינהו
צארץ אשור ותלאו הכתוב צמחשבה ולפי מאי דפרישי' לעיל (שם ד"ה רבא)
דצתסם עבודת כוכבים מאהבה ומיראה חייב ימא דלין תליה בלב:
ילאו

אוב כתיב צרישא: **חלוקין הן צמיסה**. כדמפרש ר' יוחנן
דמיהס (שם) וקרא בן ואל חשיב אוב וידעוני ומאי
שאל גבי כריתות דקתני בעל אוב ושיירה
לידעוני ר' יוחנן אמר הואיל וישניהו בלאו
אחד נאמרו ר"ל אמר ידעוני לפי שאין בו
מעשה ור' יוחנן מאי שאל בעל אוב דנקט
משום דפתח ביה קרא וריש לקיש מ"מ לא
אמר כר' יוחנן אמר רב פפא חלוקין הן במיתה
ור' יוחנן חלוקה דלאו שמה חלוקה (6) דמיתה
לא שמה חלוקה ורבי יוחנן מ"מ לא אמר
כריש לקיש אמר לך מתני' דכריתות ר'
עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה וריש
לקיש גהי דלא בעי ר' עקיבא מעשה רבה
מעשה זוטא בעי מגדף מאי מעשה איכא
עקימת שפתיו הוי מעשה בעל אוב מאי
מעשה איכא הקשת זרועותיו הוי מעשה
וואפילו לרבנן והתניא (א) אינו חייב אלא
על דבר שיש בו מעשה כגון זיבוח קיטור
וניסוך והשתחואה ואמר ר"ל מאן תנא
השתחואה ר"ע היא דאמר לא בעינן מעשה
ור' יוחנן אמר וואפילו תימא רבנן כפיפת
קומתו לרבנן הוי מעשה השתא לריש
לקיש כפיפת קומתו לרבנן לא הוי מעשה
הקשת זרועותיו דבעל אוב הוי מעשה כי
קאמר ר"ל נמי לר"ע אבל לרבנן לא אי הכי
יצא מגדף ובעל אוב מביעי ליה אלא אמר
עולא ובמקטור לשד א"ל רבא מקטור לשד עובד
עבודת כוכבים הוא אלא אמר רבא ובמקטור
לחבר אמר ליה אביי המקטור לחבר חובר
חבר הוא אין והתורה אמרה חובר זה
בסקילה (77 ז.) וחבר חבר האחד חבר גדול
ואחד חבר קטן ואפי' נחשים ועקרבים אמר
אביי הלכך האי מאן דצמיד זיבורא ועקרבא
אע"ג דקא מיכוין דלא לזקו אסור ורבי
יוחנן מאי שאל דכפיפת קומתו לרבנן הוי
מעשה ועקימת שפתיו לא הוי מעשה
אמר רבא שאני מגדף הואיל וישנו בלב
מתיב

א) ע"י מוספות מנחות לו.
ד"ה קיורת, ב) כריתות ג
נכ הסוגיא ע"ש, ג) ונעל
קב. מוספתא פ"י כריתות
ג: ג) ד"ג ש"ס צכריתות
ג: ג) (ב) כריתות ב: ג) (1) נעל
ג: ג) (1) ויקרא 17,
(ח) ויקרא יט, שם כ דברים
יח, (9) נשעקתן ומנענען
רש"ש,

תורה אור השלם
1. וחבר חבר ושאול אוב
ידעוני ודרש אל
הקרתים: דברים יח א

גליון הש"ס
תוס' ד"ה והנשאל כו'
דכתיב בקרא. ע"י עירובין
ז ע"ז ובמרת חיים סס:

הגהות הב"ח
(א) נמרא בלאו שמה
חלוקה חלוקה דמיתה:

לעני רש"י
איישל"ה [אישל"ה א.]
בית-השחי.

מוסף רש"י
לפי שאין בו מעשה.
הילך לאו כר קרבן הוא,
אל אוב יו בו מעשה
שמנשק צורועותיו ומדבר
משחיו (כריתות ג.)
חלוקין הן במיתה. וזו
לאו הטעם דלית ציה מעשה
מימות מחלקן לחטאות,
דהא חלוקין הן במיתות
וה"ל למתנייהו צי היה צר
קרבן (שם). ר' עקיבא
היא. דאמר מגדף כתיב
קרבן בלאו צעינן מעשה
(שם). הדי דלא בעי ר"ע
מעשה רבה. מדקמי
מגדף (שם). הוי מעשה
ואפילו לרבנן. מקאמר
ר"ל הקשת זרועותיו הוי
מעשה וחייב במתני' דפליגי
רבנן אמגדף ולא פליגי
צבעל אוב, ש"מ דאפילו
לרבנן חשיב מעשה (שם).
אינו חייב אלא על דבר
שיש בו מעשה. דגבי
חטאת כתיב ועשה אחת
מכל מלות ה' (קע"ד טו.).
אלא אמר ערילא. היינו
צבעל אוב, בלאו צהקשת
זרועותיו מיחייב אלא
במקטור לשד. ל"ל
השדים (כריתות ג.) אחד
חבר גדול. שמחבר מות
גדלות ומנעמן יחד (שם).
חבר קטן. לחות קטנות
(שם) ומחברן כשפטיס יחד
דצמיד זיבורא ויעקבא.
ללא חשיב
איסור ללוחשן (שם). הואיל
וישנו בלב. עיקר איסורו
תלי ברעו דבו לעי גמך
הילך לא חשיב מעשה, אלא
השתחואה אלו רואין
ששתחמה לעבודת כוכבים.
גליון, הואיל וישנו בלב,
עיקר איסורו ממשנת הלב
ואין כאן מעשה. ומיה
שמדבר אינו אלא משום
איסורו, אכל כפיפת קומתו
היינו עיקר איסורו, דליל
היה מדני במקבל עבודת
כוכבים בלא השתחואה לא
מתיב, דלין עיקר בלב אלא
כפיפה היא החיוב (שם).